

مانوال

ارزیابی و مدیریت ریسک

Manual of Risk assessment & Management

نویسنده:

دکتر وحید حسینی جناب

مهندس احسان شیر

www.ketab.ir

انتشارات روپرو

تابستان ۱۴۰۰

رشنامه	: حسینی جناب، وحید، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: Hosseini Djenab, Vahid ماتوال ارزیابی و مدیریت ریسک = & Manual of risk assessment /management نویسنده وحید حسینی جناب، احسان شیرازی و ویراستار احمد منصوری کیا.
مشخصات نشر	: ایلام: رو به رو، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۹ ص.: جدول: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۴۸-۹-۳ ریل: 978-622-98348-9-3
وضعیت فهرست نویسی	: فهرها
پادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۵۷ - ۱۶۹.
موضوع	: مدیریت ریسک
موضوع	: Risk management
موضوع	: مدیریت ریسک - برنامه ریزی
موضوع	: -- PlanningRisk management
موضوع	: خطر سنجی
موضوع	: Risk assessment
شناسه افزوده	: شیرازی، احسان، ۱۳۷۳ -
رده بندی کنگره	: HD۶۱
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۱۵۵
شماره کتایشناسی ملی	: ۸۴۵۹۸۱۶
اطلاعات رکورد کتایشناسی	: فهرها

ماتوال ارزیابی و مدیریت ریسک

نویسنده: دکتر وحید حسینی جناب - مهندس احسان شیرازی
ناشر: رو به رو
مدیر مسئول: مهندس احسان شیرازی
ویراستار: احمد منصوری کیا
طراحی جلد: جمال سرورسندان
صفحه آرای: محمد رادجو
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰
چاپ خانه: تهران - خانه چاپ کتاب
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۴۸-۹-۳
قیمت: ۶۴۰۰۰ تومان

تلفن: +989216310766

Email: Robero.pub@gmail.com / www.roberopub.ir

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲

قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست

۸	 مقدمه
۱۰	 فصل اول
۱۰	 ارزیابی ریسک
۱۲	 شناسایی مخاطره
۳۰	 فصل دوم
۳۰	 تحلیل مخاطرات
۳۰	 خطرپذیری (ریسک‌نگار)
۵۰	 فصل سوم
۵۰	 تحلیل اثرات
۶۴	 فصل چهارم
۶۴	 تعریف مدیریت ریسک
۶۵	 سیستم‌های مدیریت ریسک
۶۷	 پاسخ به ریسک
۶۸	 برنامه‌ی اضطراری
۶۸	 چرا مدیریت ریسک انجام می‌شود؟

- ۶۹ مدیریت ریسک چگونه انجام می شود؟
- ۷۱ منابع خارجی
- ۷۲ فرایند تحلیل ریسک
- ۷۲ شناسایی ریسک
- ۷۳ ارزیابی ریسک
- ۷۳ پاسخگویی به ریسک
- ۷۹ فصل ششم
- ۷۹ راهنمای استقرار مدیریت ریسک در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی
- ۷۹ تعریف مدیریت ریسک
- ۸۱ اصطلاحاتی در مدیریت ریسک
- ۸۳ فرایند مدیریت ریسک
- ۸۳ فرایند مدیریت ریسک عملیاتی
- ۸۴ برنامه ریزی مدیریت ریسک
- ۸۴ ورودی برنامه ریزی مدیریت ریسک
- ۸۴ ابزارها و تکنیک های برنامه ریزی مدیریت ریسک
- ۸۵ خروجی مرحله برنامه ریزی مدیریت ریسک
- ۸۶ فرایند شناسایی و تعیین ریسک

۸۷	ورودی فرایند شناسایی ریسک
۸۷	تکنیک‌های جمع‌آوری اطلاعات
۸۸	گام‌های اساسی ارزیابی و مدیریت ریسک
۹۸	مزایای ارزیابی ریسک
۹۹	تابع محاسبه ریسک بر حسب عواقب و فراوانی
۱۰۱	ارتباط بین ورودی و خروجی (جنبه‌های محیطی و اثرات)
۱۰۳	انواع تکنیک‌های متداول تحلیل ریسک
۱۰۴	نکات مهم در خصوص انتخاب تکنیک مناسب ارزیابی ریسک:
۱۰۵	انواع تقسیم‌بندی‌های روش‌های ارزیابی ریسک
۱۱۵	مستندسازی ارزیابی ریسک
۱۳۰	نکات مهم در زمینه کنترل ریسک
۱۳۵	مشکلات و محدودیتهای معمول در مدیریت ریسک
۱۳۵	استانداردها و دستورالعملهای اجرایی ارزیابی و مدیریت ریسک
۱۳۸	طرح‌ریزی وضعیت اضطراری و غیرمترقبه
۱۴۰	راهنمای استقرار در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی
۱۴۶	پیوست (واژه‌نامه)
۱۵۷	منابع:

مقدمه

ارزیابی ریسک در واقع پایه و اساس یک برنامه مدیریت بحران است. یک ارزیابی ریسک کامل و مناسب اجازه می‌دهد که عناصر موجود در برنامه براساس یک قضاوت حقیقی از انواع ریسک‌هایی که احتمال می‌رود جامعه با آنها روبرو شود، شکل گیرند. این موضوع سبب شناسایی سناریوهایی می‌شود که براساس فرضیات واقعی شکل گرفته و دلیل قابل قبولی برای مدیریت منابع برنامه را فراهم می‌آورد. این کار فرصت‌های موجود برای کاهش ریسک را مشخص می‌کند. در حقیقت این کار اولین قدم در جهت انجام مدل حل مسئله که «یک تعریف حقیقی از برنامه است» می‌باشد.

در ارزیابی ریسک، اهمیت دارد که از یک فرایند ساختاریافته استفاده کنیم تا مطمئن شویم که هیچ ریسک بالقوه‌ای بر جامعه مسلط نشده است. این خیلی نادر است که کسی فرض کند تنها، مجموعه‌ای از مخاطرات، ریسک‌های بارزی هستند که همه از آنها مطلع هستند. همچنین متداول است که مشاهده می‌کنیم برنامه‌ریزی بحران به وسیله تهدید خاصی که مرتباً مورد توجه رسانه یا عموم است، انجام می‌گیرد.

مدیریت ریسک کاربرد سیستماتیک سیاست‌های مدیریتی، رویه‌ها و فرایندهای مربوط به فعالیت‌های تحلیل، ارزیابی و کنترل ریسک می‌باشد. مدیریت ریسک عبارت از فرایند مستندسازی تصمیمات نهایی اتخاذ شده و شناسایی و به‌کارگیری معیارهایی است که می‌توان از آن‌ها جهت رساندن ریسک تا سطحی قابل قبول استفاده کرد. مدیریت ریسک یکی از

قسمت‌های محوری مدیریت استراتژیک هر سازمان به‌شمار می‌رود. این شیوه شامل فرایندهایی است که از طریق آن سازمان‌ها می‌توانند به صورت روش‌مند خطرهای مرتبط با فعالیت‌هایشان را شناسایی کنند. یک رویکرد مدیریت خطر موفق باید با سطح خطر در سازمان متناسب و با دیگر فعالیت‌های سازمان هم‌راستا باشد. از دیگر ویژگی‌های مدیریت خطر موفق می‌توان به جامعیت گستره کار، گره‌خوردگی با فعالیت روزمره، و پویایی در پاسخگویی به شرایط نام برد.

نوشتار حاضر با پرداختن به موارد یادشده، به طور مفصل به روش‌های ارزیابی و مدیریت ریسک می‌پردازد. امید آنکه مورد استفاده خوانندگان محترم قرار گیرد.